

SBORNÍK

JEDNOTY STARÝCH ČESKÝCH RODŮ V PRAZE

Rodopis – Historie – Heraldika.

Vychází čtvrtletně. – Majitel, nakladatel a vydavatel spolek: Jednota Starých českých rodů v Praze. – Rediguje Dr. Vincenc Matina. – Redakce administrace Praha II., Jircháře 10. Telefon 438-76. – Odpovědný redaktor Dr. Jan Rejsa. – Předplatné: ročně Kč 12.-. – Příspěvek členský: Kč 26.- za správní rok. – Zápisné Kč 3.- pro nové členy. – Užívání novinových známek povoleno výnosem ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 7. června 1933 č. 142829/VII-1933.

OBSAH:

	Str.
Dr. J. V. Matina: PhDr. Josef Volf . . .	17
Prof. Dr. Justin V. Prášek: Revindikace pobělohorských konfiskací	18
Dr. Jan Rejsa: Dopis svob. pána Mikuláše z Kolštejna vícekancléři Ottovi Nosticovi ve věci Wáclawa Reysy na Malých Pavlovicích	26
Dr. V. J. Matina: Rodopisné rozhledy .	31
Zaslané publikace	32
Zprávy spolkové	32

PRAHA 1937

Nákladem „Jednoty Starých českých rodů“ v Praze II., Jircháře 10
Tiskem Jos. Dvořáka syna, Strakonice

S B O R N Í K

JEDNOTY STARÝCH ČESKÝCH RODŮ V PRAZE

Rodopis – Historie – Heraldika.

Vychází čtvrtletně. – Majitel, nakladatel a vydavatel spolek: Jednota Starých českých rodů v Praze. – Rediguje Dr. Vincenc Matina. – Redakce administrace Praha II., Jircháře 10. Telefon 438-76. – Odpovědný redaktor Dr. Jan Rejsa. – Předplatné: ročně Kč 12.-. – Příspěvek členský: Kč 6.-, za správní rok. – Zápisné Kč 3.- pro nové členy. – Užívání novinových známek povoleno výnosem ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 7. června 1933 č. 142829/VII-1933.

PhDr. JOSEF VOLF.

Ve středu dne 12. května 1937 zemřel a v sobotu 15. května o 12. hodině polední pohřben žehem v krematoriu na Král. Vinohradech PhDr. Josef Volf, vrchní ředitel knihovny Národního musea v Praze, člen České akademie věd a umění, Královské české společnosti nauk, Slovanského ústavu, The Nat. Social Science Society ve Winfieldu, lektor Karlovy university, předseda Spolku č. bibliofilů, místopředseda Ústředního spolku čsl. knihovníků a čestný člen Jednoty starých českých rodů v Praze.

Dr. J. Volf narodil se 8. února 1878 v Příchovicích u Přeštic. Dosáhnuv doktorátu filosofie již v roce 1903 stává se knihovníkem Národního musea, pracuje s Dr. Zibrtem v bibliografii České historie, v níž IV. a V. díl jest plně zpracován od něho. Vydává řadu velkých monografií o konfesích, exulantech, svobodných zednářích o konfiskacích a persekucích. A právě tato jeho činnost přivádí jej do Jednoty Potomků Pobělohorských Exulantů - Pokutníků v Praze, kde konal dne 28. ledna večer přednášku: „*Tragedie Perenská ve zprávách českých exulantů*“. Obsáhla tato stať uveřejněna byla ve 2. sešitě II. ročníku Sborníku výše uvedené společnosti, Dr. Volf vstupuje jako člen do Jednoty, v níž dne 19. ledna 1932 na řádné valné hromadě volen do výboru a počíná téhož roku ve druhém sešitě III. ročníku Sborníku Jednoty uveřejňovati výsledky svých pátrání a studií roku 1912

v Perně v Sasku pod názvem: „*Čeští exulanti v matrikách Perenských*“. Práci tuto ukončil r. 1936 XIV. stali ve 3 — 4 sešitě Sborníku Jednoty, jež zatím v roce 1933 přezvána byla „Jednotou starých českých rodů“. Až Dr. Volf nemohl podrobiti matriky Perenské prohlídce zcela podrobně, přec snesl ve své publikaci hojnost materiálu z knih narozených, oddaných a zemřelých, které mnohým rodinám, pátrajícím po svých předcích, mohou vnést mnoho světla do temných míst rodopisného bádání. Za práci tuto, již Dr. Volf způsobem významným zasloužil se o český rodopis, zvolen byl na 5. řádné valné hromadě Jednoty Starých rodů českých dne 18. ledna 1934 čestným členem, o čemž vydán mu byl diplom, malovaný akademickým malířem Josefem Tomášem Blažkem. Jednota starých rodů českých uchová Dra Josefa Volfa ve světlé paměti.

Dr. V. J. Matina.

Prof. Dr. Justin V. Prášek,

REVINDIKACE POBĚLOHORSKÝCH KONFISKACÍ.

*(Z archivních spisů Jednoty Starých českých rodů
v Praze).* (Pokračování).

navrhováno, aby zabrán byl bez náhrady majetek bezprávně nabytý: Ovšem podán byl z radikálních kruhů socialistických mezi rozmanitými návrhy i určitý návrh, shodný s ideologií předpřevratovou, *aby statky, jež jsou v držení nynějších majitelů z konfiskací pobělohorských, byly prostě majitelům bez náhrady zabrány.*

Bylo oslabením názoru o zásadním záboru majetku spočívajícího na pobělohorských konfiskacích, že byl zřízen *pro otázku náhrady*, která tím byla již praejudikována, subkomitét výboru pro pozemkovou reformu, kterému připadl úkol zaujíti určité stanovisko vyvlastnění velkostatky bez náhrady, bez přesného rozlišování velkostatků nabytých z pobělohorských konfiskací. Tento subkomitét vyzval některé historiky a právníky, aby podali své dobré zdání o nejrůznějších otázkách náhradových. Jména těchto expertů zůstala veřejnosti utajena, toliko uzdalo se bývalému členu subkomitétu, poslanci Josefů Vranému, v odpovědi na kritické poznámky prof. Dr. Josefa Pekaře, jimiž posuzoval ke konci r. 1922 a v prvních dvou měsících

r. 1923 v „Nár. Listech“ průběh pozemkové reformy, tak jak jest prováděna, uveřejní dobré zdání jeho, po hříchu však ne zcela, nýbrž jen ony části, které se zabývají spíše zásadním stanoviskem k danému problému nežli podrobnostmi („Venkov“ ze dne 2. února 1923).

Než i neúplně podané dobrozdání prof. Pekaře jest událostí dne. Nutno si uvědomiti význam prof. Pekaře v českém dějezpyectví a jeho osobní stanovisko k převratu. Dnes jest prof. dr. Pekař nesporně nejpopulanějším znalcem hospodářských poměrů českých v historickém jejich vývoji. Význam ten propůjčují mu jeho hluboká studia českých katastrů, pramene to cenný nesmírné, který zůstával badateli nepovšimnut. — Zvláště pohyb poměrů pozemkových, projevující se v tak zvaném „svádění“ rustikálních pozemků k dominikálnímu nebo vrchnostenskému majetku pozemkovému, jest na výsost důležité sledovati. Prof. Pekař zjistil svými studii číselně, že průběhem sotva jednoho sta let „svedeno“ bylo více než 230.000 jit. rustikálních pozemků k dominikálu, o kterouž částku byla převaha šlechty nad lidem poddaným a spolu i berní povinnost poddaných zvýšena. Viděl tudíž prof. Pekař nepoměrně jasněji než každý jiný změny v českém pozemkovém majetku od míru westfálského do doby josefinské.

Neméně však význačno bylo i osobní jeho postavení za dob předpřevratových. Každý nepředpojatý naplněn jest úctou k chrabrému učenici, který za světové války neohroženě, i jako soukromý badatel i jako mluvčí universitou ustanovený, hájil právo svého národa. Kdo by nevzpomněl dnes s úctou a povděkem Pekařovy pohrobní řeči nad hrobem Františka Josefa, pronesené jménem university, kdož by nevzpomněl jeho článků v „Nár. Politice“, uveřejňovaných skoro zároveň s články ve „Venkově“, jimiž chtěl sobě jiný český badatel zjednati vábivý titul rakouské Excellence?

Proto jsme vděční poslanci Vraněmu, že dobrozdání prof. Pekaře o otázce náhradové alespoň ve všeobecné jeho části uveřejnil.

Vizme tudíž především první dobrozdání prof. Pekaře z března r. 1919.

Badatel úvodem zdůrazňuje, „že skoro tři čtvrtiny všech velkostatků v Čechách, něco méně na Moravě a ve Slezsku, nachází se v držení nynějších majitelů, z konfiskací „pobělohorských“. *Jsou-li v držení týchž rodin, jež získaly je z konfiskací, či dostaly-li se prodejem nebo dědictvím do rukou rodin jiných, je prý produkt náhody, jenž tuším nemůže býti normou při postupu právním.* Konfiskacím pobělohorským nepropadly vůbec jen statky královské, statky duchovní (arcib., jesuitské atd.) a statky Čechů věrných víře katolické a domu Habsburskému. Tedy zejména tyto poslední nekonfiskované statky by měly dnes podle některých návrhů, p. p. poslanci předložených, nárok na privilegium býti vyvlastněnu za náhradu, kdežto statky z konfiskační měny pocházející, by měly potrestány býti vyvlastněním bez náhrady.“

A dále čteme: „Rozumím-li dobře důvodům, jež některé členy Národního shromáždění vedly k myšlence, vyvlastnit statky z konfiskací pocházející bez náhrady, záležely důvody ty v přání, *aby osvobozená vlast po třech letech pokusila se nějakým způsobem ztrestat nebo napravit křivdy a násilí, jež bylo vytrpěti Čechům za hrůzného trestného režimu Ferdinanda II. Tuto touhu není možná pokládat za neodůvodněnou; otázka jen je, pokud a jak dnes, po třech letech, je možná ji vyjítí skutkem vstříc. K cíli tuším dojdeme nejspíše, pokusíme-li se stanovití zodpovědnost za zločiny spáchané. V první řadě padá zodpovědnost na krále Ferdinanda II., a není zajisté třeba mnohých slov k dotvrzení toho. Požadavek, aby statky býv. domu panovnického byly — s výslovným poukazem na zločiny, jež Ferdinand II. spáchal proti zduaru a budoucnosti českého státu — konfiskovány beze vší náhrady, plyne z toho s dostatečnou přesvědčivostí. V druhé řadě padá vina na rádce Ferdinandovy.*“ — Když byl vylíčil zlořády při rozplývání statků konfiskovaných, zejména pak způsob, kterým postižení připraveni byli zúmyslně nízko provedenými odhady a zadržováním částek, které ze zkonfiskovaného majetku jim sice byly přiznány, ale komorou Českou nebyly vyplaceny, pokračuje prof. Pekař: „*Soudím, že se vyložených zlořádek a lépe řečeno zločinech tkví vina největší.* Ani zde vinu dnes všestranně postihnou-

ti a zejména trestati nelze. *Ale i tu lze ukázati na osobu, která úřadem svým především nese* (vedle císaře ovšem i vedle vládců jeho, již strpěli, že věci dospěly k těmto koncům) *vinu hlavní — byl to mimořádný král, mistodržící v Čechách kn. Karol z Lichtenštejna (zemřel r. 1627). Byl v podvodech těchto přímo účastněn a částečně se jimi obohatil — takže v dlouhotých trapných procesech za krále Leopolda I. musil syn jeho značný díl podvodně získané kořisti, státu nahraditi... Jest věcí juristů, aby uvážili, zda na místě po mém soudu neproveditelné (?) nápravy křivd ve sterých případech jednotlivých, by nebylo možno spokojiti se trestem jaksi manifestačním v tomto případě, po případě uvážiti i případ Eggenberkův.*

Prof. Pekař tedy v zásadě právo revindikace pobělohorských konfiskací v tomto svém dobrozdání uznává. Z důvodů, které nejsou již historickými, sice jest proti všeobecnému uplatňování zásady, stanoví však přesnost a tudíž právo revindikace u činitelů za pobělohorské hrůzy zodpovědných, pokud lze tuto zodpovědnost doklady zjistiti, v první řadě u Ferdinandu II., pak u Ferdinandových rádců, zvláště u Karla z Lichtenštejna, po případě i u knížete z Eggenberka.

Zákon ze dne 16. srpna 1919 pokouší se theoreticky přihlížeti k těmto vývodům prof. Pekaře, ustanoviv v § 9 al. 1, že *zvláštním zákonem provede se zásada, že bez náhrady bude přejet „majetek bezprávně nabytý“ a „majetek osob, které se hrubě provinily proti československému národu ve světové válce.“*

Otázka zaboru majetku býv. rodu panovnického byla vyřízena zákonem zvláštním.

Výbor Národního shromáždění pro pozemkovou reformu pokračoval ve svém jednání dále a ač zákon ze dne 16. dubna 1919 stanovil pouze pro přejímání zásady, zřízen již na podzim téhož roku Státní pozemkový úřad, jemuž připadl úkol řešiti pozemkovou reformu. Bylo to jednání předčasné, což plyne ze skutečnosti, že řečený již výbor Nár. shromáždění rozhodl se na podzim r. 1919, tedy právě v době, když byl Státní pozemkový úřad zřízen, vyžádati si znova dobrozdání znalců již v březnu slyšených, vedle nich však i znalců nových, jimž položena otázka, aby se

vyslovili, jestli možno vydati zvláštní zákony, o nichž jedná § 9 zákona ze dne 16. dubna 1919.

Přijme-li zákonodárce do zákona určitou zásadu, která prohlášením zákona stala se závaznou jeho částkou, a dožaduje-li se po několika měsících dobrozdání původních expertů, přibíraje k nim další nové experty při zdělávání zákona nesúčastněné a tudíž zněním jeho nevázané, tu jest na snadě z toho dovozovati, že zákonodárce sám má pochybnosti do určité té zásady, byť i byla částkou zákona již prohlášeného.

Původ změny ve stanovisku většiny členů výboru Nár. shromáždění pro pozemkovou reformu dlužno si vysvětliti jedině změnou poměrů politických. Od 14. listopadu 1918 do 8. července 1919 změnily se tyto u nás pronikavě. Národní stát upravovaný vládou, která v sobě soustředila i revoluční vládu zahraniční i representanty všech politických stran českých, ustoupil útvaru, v jehož struktuře převládala třída, ustoupil vládě socialistů spojených s agrárníky a posilňavajících po sociálních demokratech německých jako po náhradě za vyřazené z vlády strany české. — Mezi těmito českými stranami, vyloučenými z vlády, byla právě strana národně-demokratická, která důsledně žádala, aby revindikace pobělohorských konfiskací byla provedena. Strana tato také důsledně potírala každou myšlenku na politickou spolupráci s Němci a na připuštění jich do vlády, dokud by nepodali jednáním svým důkazy, že přihlašují se rozhodně a bezvýhradně k naší myšlence státní.

Tu jest ovšem ne snadno zhostiti se dojmu, že u stran, které 8. července 1919 přejaly politickou zodpovědnost, byly překážkou revindikace pobělohorských konfiskací ohledy politické k Němcům. Bylať by revindikace postihla v první řadě veliký latifundijní majetek, který Němci pokládají za národní svou državu. Reforma pozemková měla tudíž býti prováděna všeobecně, beze zření ke způsobu, jakým ten neb onen velkostatkář majetku svého, buď sám anebo předky svými, nabyt. Jediné statky bývalé dynastie byly zákonně zabráný, ale za okolností, které budí obavu, že je ještě draho zaplatíme. Ani statky politických provinilců nebyly zabráný, nýbrž pouze vnuceně spravovány, a tak — až se nám krev do tváře žene — může-

me se dočítati, že Otakar Černín vyjednává s městem Prahou o prodej Vinoře a že Berchtoldovi dovoluje se (!) pobyt na jeho hradu Buchlově! Nejsmučnějším však zjevem jest, že pozemkovou reformou postiženi jsou převážně čeští majitelé velkostatků, kteří do nich své úspory poctivě obchodní a průmyslovou činností nabyté za nadšeného souhlasu národa ukládali a českému živlu v bývalé velkostatkářské kurii ještě před převratem, ba již před válkou, trvalou většinu zjednali. Tak v praxi prováděna podivná spravedlnost: Lidem, kteří dle obecného úsudku národa drží statky své neprávem z pobělohorských konfiskací, úchvat jejich národním zájmům na výsost škodlivý se ponechává, za to však dobří a obětaví čeští lidé za oběti, které nezištně přinesli zájmům národním, citelnou ztrátou poctivě nabytého majetku pokutují. Těžký prohřešek proti národním zájmům má býti odčiněn banální frásí, že „praktický politik vůbec netrestal. On si byl vědom, že *není soudcem minulosti* (!), ale tvůrcem budoucnosti, on tvořil reformu, nikoli rozsudek. On viděl před sebou vlastníky velkého majetku pozemkového a nikoli potomky provinilců.“

Stanovisko toto nemá jediného podkladu v dějinách, ono odpírá jakékoli revindikaci práva. Tak, jak soudí původce závorkovaných slov posl. Josef Vraný („Venkov“ ze dne 2. února 1923), nebyla by oprávněna reannexe Alsasu a Lotrinska skrze Francouze, Geldernska skrze Belgii, Hlučínska naší republikou, nebyla by oprávněna obnova Polska, poněvadž Marie Teresie, František I., Kateřina II., Friedrich II. a Friedrich Vilém II. již nežijí a Karel I., Nikolaj II. a Vilém II. byli pouze potomky provinilců, kteří nejsou zodpovědni za hříchy svých předků, ale beztrápně mohou politicky i hmotně těžiti z bezprávných úchvatů jejich, nebyl by možný ani irský homerule, ba nepoddajným Irčanům mělo by se domlouvati, aby neviděli ve královně Viktorii, Edvardu VII. a Jiří V. potomky a nástupce provinilcův, Alžběty Tudorovny, Cromwella a Viléma III., nýbrž pozdější nositele velkobritycké koruny! Tu nejedná se o politickou smů, nýbrž o dovršení národní revoluce. Svrhli-li jsme se šíje své panství vítěze Bělohorského, tu rozumělo a rozumí se samo sebou, že se svržením násil-

ného panství odstraňují se i všechny účiny panství tohoto proti našemu státnímu, národnímu a kulturnímu životu namířené. A bylo-li pronikavějšího opatření, v jehož důsledcích národ náš měl být odsouzen k zániku, nad násilné vyvlastnění národní půdy, nad rozplývání jí mezi domácí národní zrádce a mezi cizí dobrodruhy? Chce-li národ náš uchovati si draze vybojovanou svobodu, musí především utvrditi základy svého státního bytí a odstraniti vše, co by mohlo toto bytí podvracet. Toho měli být pamětlivi především ti, kteří honosivě o sobě tvrdí, že jsou jako strážci a vzdělavatelé půdy jádrem národa.

Tím vysvětluje se, proč žádost, již výbor Národního shromáždění pro pozemkovou reformu vynesl na podzim r. 1919 na odborníky a mezi nimi — opět — i na prof. dra Pekaře, byla ve své podstatě značně omezena, ba již i suggestivně upravena. Vyžadovaloť se již jen dobrozdání, aby prý výbor jím nabyt úplné jistoty, „jestli možno vydati zvláštní zákony, o nichž mluví § 9 záborového zákona?“

23. listopadu 1923 došlo dobré zdání prof. Pekaře; z obsahu jest litovati, že nezůstal prof. Pekař výlučně na stanovisku svém, historickém. Uvádí-li hned předem, jak by odpověděl na danou otázku právník, oslabuje bezděky vlastní vývody. Avšak ani právník nemohl by brevi manu zodpověděti otázku tuto záporně a říci, staly-li se snad v době nám časově tak vzdálené akty protiprávní, že jsou dávno podle platného práva promlčeny a že dnešní majitelé velkostatků českých zemí statky své drží plným právem. Již z té příčiny nemohl tak právník odpověděti, poněvadž neví, nežijí-li ještě dnes — a oni žijí! — dědici majitelů velkostatků konfiskovaných, kteří dle českého práva r. 1620 platného jsou oprávněni dožadovati se revindikace majetku svých předkův až do desátého kolena. Slabost své argumentace právníké vystíhl správně historik Pekař, praví-li dále: „Velká část naší veřejnosti nespokojila by se tímto striktně právníckým stanoviskem. *Spatňuje ve velkém politickém převratu, jakéhož svědky jsme byli, ve vyvrácení panství Habsburského nad zeměmi českými, restituci právního a mravního pořádku, panovníky Habsburskými opětovně jednostrannými právní-*

mi akty porušeného, a má za to, že tento převrat má býti dotvrzen a dokonán nápravou všech nezákonností a křivd, jimiž Habsburkové, opírajíce se o pouhou moc, provinili se na národě našem. — Tomuto názírání nelze čeliti paragrafy platného práva. Ono vyvírá z mravního citu, jenž si jest vědom své převahy nad pozitivním právem, jenž chce tvořiti právo nové a jenž podporán jest psychologii převratové doby, v níž i nemožné jeví se možným.

Pohříchu tato vážná argumentace povolaneého historika sama sobě podrývá základy přílišnými ohledy na zásady a ustanovení dnešního práva. Nehledíc ani k námitce, že v daném případě není lze mluvíti o promlčení, poněvadž postiženým v průběhu dob nebylo možno právní přípověď svou uplatňovati, zaráží Pekařův výrok, že individuální trestání není již možné, v jehož důsledcích navrhuje jaksi manifestační potrestání hlavního představitele tehdejší absolutistické vládní zvláste (jako Karla Liechtenštejna), ovšem v potomcích, a sice zábořem bez náhrady při nejmenším těch statků, jež předkové jeho získali z pobělohorské kořisti rodu svému z části podvodem. Tu vyslovuje se prof. Pekař pro trest manifestační, což není nic jiného než trest exemplární, tedy jakási decimace, již tím nespravedlivá, že nevyšetřuje, kdož jsou vinníky, nýbrž z řady vinníků již zjištěných libovolně jednotlivého nebo jednotlivé vybírá k potrestání. Tento postup byl by jen tehdy vysvětlitelný, kdyby zjištění vinníci byli řazeni dle stupňů své prokázané viny a k pokutování byly určeny nejvíce vinou zatížené kategorie. Tu není pochyby, že by byl Karel z Liechtenštejna v kategorii nejvíce vinou zatížených, ale trestnost jeho činů nezanikla jeho odstupem z dějiště, čehož důkaz tím podán, že po půl staletí královský fiskus domáhal se reparací následků jeho zavinění tím, že poháněl k soudu jeho syna. Byl-li za činy otcovy odpověden syn, byli zodpovědni za ně i descendentí až do vymření přímé Karlovy pošlosti r. 1712 a jest zodpovědna i pošlost Gundakarova, která s právy vyhaslé pošlosti zdědila i závazky její, ať byly povahy jakékoli. — „Zvláštní právní postavení rodiny Liechtenštejnské“ jest prý dle soudu prof. Pekaře možnosti takovéto (Pokračování).

V archivu hrab. Nosticů v Praze III., folio rukopisů 560—1, nalézá se dopis svobodného pána Mikuláše Kolštejna vicekancléři Ottovi Nosticovi. (Viz J. V. Šimák: *Rukopisy majorát. knihovny Nostitz a Rhienecka v Praze*). V dopise přimlouvá se pan Mikuláš z Kolštejna za „počestného šlechtice“, pana Wáclawa Reysu na Malých Pavlovicích v Horním Slezsku. Wáclaw Reys koupil dům ve Vratislavi a máje podléhati městskému právu, jurisdikci, obával se škod vyplývajících z tohoto poměru a zvláště pro jeho děti; domáhal se ochrany a císařského listu prostřednictvím pana Mikuláše Kolštejna u vicekancléře království Českého pana Otty Nostice, který byl, jak patrně z titulatury, uvedené na obálce i dopise samém, jeho švakrem. Obálka je opatřena malou pečeti pana Mikuláše Kolštejna, dosti zřetelnou. (Ve znaku patrna ptačí hlava — ač Králova Heraldika 322 udává znakový symbol: lva Markvarticů). Rukopis je psán dobovou němčinou, zřetelně a jest dobře čitelný, jasné koncepce a argumentace. Dopis jest určitě datován, neboť byl dán 6. září r. 1625 v Květnici—Blumenthalu ve Slezsku.

Otto Nostic byl (od r. 1606) appelačním radou a vicekancléřem (od r. 1610). Byl účasten všech důležitých jednání u panovnického dvora a měl velký podíl na Obnoveném zřízení r. 1627. Rodina Nosticů, starého původu lužického, držela vysoké úřady a české statky ve Slezsku.

Adresa na obálce dopisu zní:

An Wohlgeboren Herrn Herrn Otto Freiherrn von Nostic auf Falkenau und Neudorf Röm. Kays. Majestäts Reichshofsraths und deutscher Vicekanzler in Königreich Böhmen meinem insonders hochverehrten Schwager und vertrauten Bruder.

Text dopisu svobodného pána Mikuláše z Kolštejna vicekancléři Ottovi Nosticovi;

Wohlgeborener Freiherr!

Mein insondres hochgeehrter Herr Schwager und vertrauester Herr Bruder, demselbes und immer ganz willig Dienste in der Zeit bereit, und gebe dem Herrn Bruder hier mit vormündlich zu vernehmen, dass mich der Edle Ehrenfeste Herr Wenzel Reys auf Klein Paulowitz berichtet mir, dass er ein Haus in der Stadt Breslau erkaufte, daher er dazu Bürgerrecht gewinnen musste, und weil er P. T. Raths zu Breslau Iurisdiction unterwarfte, so wollte P. T. Rath Ihm mit beherrchlicher Vormundschaft belegen, unter anderem aber Ihm das Verstorbenen Landshüfers, welcher Ihm doch ein wenigsten befremdet, unterlasener Kinder euratorii auf-

dringen, welcher Landshüter eine grosse schulden lasst und viel unrichtige Händel in Böhmen Polen und anderen Orten verlassen. Ob er sich nun wohl bei P. T. Rath zum höchsten entschuldigen, sonderlich aber eingewendet, dass er sich auf Handlung mit Vorstände, dann auch der böhmischen und polnischen Sprache mit kundig war, wollte doch keine Entschuldigung halten, sondern Hütes, Ihm allererstlich neulich wieder citiert, und dass Er sehr curatorii antworten sehr ernstlich brauche.

Darweil Er dan fährt, dass ernante sehr curatorii auf sich nehmen solte, Er hindurch in äusersten ruin auch in leides und lebensgethan sich ergeben würde. So hat er ihm fürgenommen Sich bei dem Röm. Kais auch zur Hungary und Beheimb Könige, Mayestät vorfahren allegnädigsten Kaiser, König und Herzog einen Kays. Dientsbrief unterhändigst zu bewerben, hat mich darauf als Kaisers geboten dass ich ihm mit diesem Recomandationbriefe an den Herrn Bruder zu statten kommen wollte. Dieweil dann gedachter H. Reys sich mit allem und Ihr Hochw. durchl. hochstvoligter angedenk und sehr wohlverdient, daher er dann bei Ihr Hoffl. durchl. in grosse Gnade gewärtig, sondern auch mir und der anderen Administratoren bewohl dem Rats zur Nis anno 1621 mit einem schönen Stück goldes zur Marggrafschaft Ranzion beigesprungen, daher Er dann wohl würdig ist, dass ihm Herzoges alle beförderung, erweisbar werde, wie ich ihn dann des Herzoges gerne befördert sehen wollte, deswegen an den Herrn Bruder mein dienstfreundliches Bitten, Er Ihnen den puncto Mann in besten wohl loses rekommandiert sein und Ihnen zu erlangung des Kays. Dienstbriefs und was er mehreres bitten möchte allgemein und puncto Beförderung und meinethwillig erweisen. Solches wurde Er und der Herr Bruder mit Dank verschuldiger und von meinem grossen Bitte und des Herrn Bruders bester möglichkeit zum Dienste erbötig und ganz willig, dato Blumenthal den 6. September 1625.

Des Herrn Bruders Dienst —
williger al Zeit

Niklas Freiherr von Kolstein.

Není bez zajímavosti, že uvedený přímlovný dopis zůstal uschován před jakýmkoliv zničením. Byly patrně i věcné důvody, aby přímo nebyl vydán zkáze. Vysvětá z jeho koncepce, že záleželo panu z Kolštejna na jeho chřáněnci, jakož i přímlovce vědět, mŭ-

že-li tento přímlyvný list napsati a poslati. Podle historických známek, že rodina Reysova ve Vratislavi dále dům držela, měla asi uvedená intervence kladný výsledek a účín. R. 1755 23. VII. zemřela ve Vratislavi Markéta Alžběta Reyssová, která neprovdaná, ve svém testamentu odkazuje své peníze rodině Skultětově, u které bydlela. (Viz Staatsarchiv Breslau).

Znak Reysův byly dva zkřížené klasy v poli znakovém, v klenotu tři žitné klasy; barvy: žlutá a modrá.

Uvedený dopis zapůjčil se zvláštní laskavostí pan velkostatkář hr. Bedřich Nostic v Praze III., jemuž jsme zavázáni hlubokým díkem.

RODOPISNÉ ROZHLEDY.

Dne 28. dubna zemřel v Hradci Králové ředitel městského úřadu v. v. a ředitel musea *Ludvík Domečka*, narozený r. 1861 v Cernovicích u Tábora. Vedle čelných prací dějepisných vydal i celou řadu prací biografických a rodopisných. Ku př.: *Památky po královně Elišce a její život 1895*, *Zvonařská rodina Schröttrů 1933*, *V. Grill z Černilova 1920*, *Jan Žižka z Trocnova 1924 a m. j.*

Časopis společnosti přátel starožitností československých, ročník XLV. 1937 č. 1. přináší článek Cyrila Merhouta: *Rohanský palác v renesanční době s bohatým materiálem, jmenným ze 16. i dalších století*. Článek Ladislava Hosáka: *Príspevky k starému rodopisu moravskému III. pojednává o páních z Auršperku, Jakubova, Kamene, Medlova, Otaslavic, Pernštejna a Zubštejna*.

Od Ještěda k Troskám vlastivědný sborník českého severu roč. XV. č. 7. — 8. přináší pokračování Jos. Voborníka: *Soupis poddaných panství Svijanského r. 1773 a † Josefa Škody: Místopisné paměti českodubská*. Red. Turnov č. 586. J. Polák.

Kutnohorské příspěvky k dějinám vzdělanosti české IX. řady 3. sešit, uveřejňují zajímavou studii Dr. Fr. Lohra: *Finanční spory Kutné Hory s jesuity o důchody městského špitálu sv. Kříže a sv. Lazara v 17. a 18. století*.

Numismatické zprávy roč. IV. č. 3 v B. Augstově článku: *Čínské mincovnictví*, vypisuje celé řady panovníků různých čínských dinastií.

Sudendeutsche Familienforschung IX. roč. sešit 4. přináší v Hauschildově článku poučení, jak se kreslí rodokmen, Karel J. Bienert: *Křticí a propouštěcí listy českolipského městského archivu*, Dr. L. Halla: *Jihlavští radní 1500 — 1620*, Vilém Gerlich: *Kniha noclehářů Svitavského cechu soukeníků a m. j.*

Dr. V. J. Matina.

ZASLANĚ PUBLIKACE.

Časopis českého musejního spolku v Litoměřicích ročník I.-IX. 1929—1937.

Časopis Společnosti přátel starožitností československých v Praze roč. XLV. 1937 č. 1. red. Dr. Pelikán, Praha-Vršovice, Třebizského 3.

Kutnohorské příspěvky K dějinám vzdělanosti české IX. řady 3. sešit vyd. archeol. sbor „Vocel“ red. J. Fiala, Dr. M. Jäger, Dr. F. Lohr.

Numismatické zprávy roč. IV. č. 3. Květen 1937 redaktor Karel Chaura, Praha-II., Vojtěžská 15.

Sudetendeutsche Familienforschung 9. roč. 4. sešit, red. Dr. F. J. Umlauft a Dr. F. J. Wunsch, vyd. Zentralstelle für sudetendeutsche Familienforschung Ústí nad Labem Grosse Wallstrasse 9.

Unsere Ahnen roč. 1937 č. 3 vyd. Gesellschaft für Ahnenkunde Wien-I. Augustinerbastei 6. red. Dr. Wilhelm Beetz.

Mitteilungen des Roland roč. 22. sešit 2. Dresden A 1. Taschenberg 3 red. Heinz Ludwig Wellhausen.

Genealogiska Samfundets i Finland XIX.-XX. 1935-1936 Helsinki.

ZPRÁVY SPOLKOVÉ.

Schůze členské konány každý týden v úterý v pravém přízemním boxu kavárny obecního domu v Praze, dne 22. června konána výborová schůze ve Velké Rychtě v restauraci Zlaté Husy na Václavském náměstí.

Jednota účastnila se 27. ledna pohřbu profesora Pekaře, pietní trýzny v Pekařově Společnosti i pietní trýzny za prof. Pekaře na fakultě filosofické; dále slavnostního večera k počtě 60. narozenin profesora Josefa Drahoňovského dne 24. března a pohřbu Dr. Josefa Volfa 15. května t. r. Dne 13. června pak účastnila se jednota manifestace a pouti vlastenecké mládeže na Budeč, ke kolébce české kultury u příležitosti předání veřejnosti lípy, zasazené na paměť historika a duchovního vůdce národa prof. Dr. Josefa Pekaře. Na slavnosti promluvil za jednotu její předseda.

Dne 21. června o 9. hod. dopolední položila jednota věnec na pamětní desku popravených pánů českých na Staroměstské radnici.

Václav Přeč,
jednatel.